

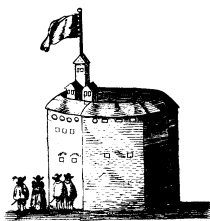

William Shakespeare

KAKSI NUORTA VERONALAISTA

Suomentanut Leena Tamminen

WSOY

WILLIAM
SHAKESPEARE
Kaksi nuorta veronalaista

SUOMENTANUT LEENA TAMMINEN

ESIPUHE KAI SAVOLA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

Teos on saanut wsoy:n kirjallisuussäätiön tukea.

Toimitus kiittää professori Matti Rissasta asiantuntija-avusta.

Toimitus Saara Pääkkönen

Englanninkielinen alkuteos *The Two Gentlemen of Verona*

Työssä on käytetty mm. The Arden Shakespeare
ja The Oxford Shakespeare -editioita.

© wsoy ja Leena Tamminen 2005

Esipuhe © Kai Savola 2005

Suomennoksen esitysoikeuksia valvoo Suomen näytelmäkirjailijaliitto,

Meritullinkatu 33 G, 00170 Helsinki.

www.sunklo.fi

Etulehden kuva Claes Jancsz Visscherin Lontoon-panoraamasta n. 1625

Nimiösivun kuvassa ensimmäinen Globe-teatteri (1599–1613)

Sivulla 137 Martin Droeshoutin muotokuva Shakespearesta
ns. ensimmäisestä foliopainoksesta 1623

Graafinen suunnittelu Martti Ruokonen

Sivunvalmistus Juha Peltonen

ISBN 978-951-0-30299-6

PAINETTU EU:SSA

SISÄLLYS

Rakkauden kevät	7
<i>Kaksi nuorta veronalaista</i>	
Näytelmän henkilöt	19
I näytös	21
II näytös	42
III näytös	76
IV näytös	99
V näytös	123
William Shakespearen elämä	137

RAKKAUDEN KEVÄT

*Rakkaus on käskijäsi, sitä tottelet,
ja joka noin on hullun ikeen alla
ei viisaan kirjoihin voi pyrkiä.*

(I. 1)

Shakespearen ensimmäisten komedioiden syntyajoista ei ole tarkkaa tietoa. *Kaksi nuorta veronalaista* -näytelmän varhaisimmaksi kirjoittamisajankohdaksi on arveltu vuotta 1587. Myös vuosia 1594 ja 1595 on esitetty näytelmän syntyvuosiksi. V. 1587 Shakespeare olisi ollut vasta puolessa välin kolmeakymmentä. *Kahden nuoren veronalaisen* päähenkilöt, palavasti rakastuneet Proteus ja Valentin sekä Julia ja Silvia tuntuvat hyvin nuorilta. Rakastumisen huuman myös Shakespeare itse oli kokenut varsin nuorena. 18-vuotiaana hän sai erikoisluvan solmia avioliiton.

Kahta nuorta veronalaista kirjoittaessaan Shakespeare näyttää tuntuneen portugalilaissyntyisen Jorge de Montemayorin paimenromaanin *La Diana* (1559). Yhteneväisyyttä *La Dianaan* *Kahdella nuorella veronalaisella* on näytelmän alun torjuttu rakkaudentunnustus, uskottomuus ja pukeutuminen valepukuun. Espanjankieli-

sestä alkuteoksesta oli valmistunut englanninkielinen käännös jo 1582, vaikka se painettuna ilmestyi vasta 16 vuotta myöhemmin. Aineistoa Shakespeare sai myös erältä maanmiehiltään, esimerkiksi Thomas Elyotin teoksen *The Book of the Governor* (1531) ystävyteen liittyvästä, jo Boccaccion *Decameronessaan* kertomasta Tituksen ja Gisippoksen tarinasta, joka muistuttaa Valentin–Proteus–Silvia-asetelmaa, tai John Lylyn suositusta romaanista *Euphues, The Anatomy of Wit*. Myös tuon ajan romanttisten komedioiden ja kertomusten kirjoittajalta Robert Greeneltä hän on saanut vaikutteita. Viimemainittu syytti kuolinvuoteellaan (1592) Shakespearea koristautumisesta lainahöyhenillä.

Tietty rakenteelliset lähtökohdat, juonelliset kuviot, jostain romanttisesta tarinasta tutut tai jostain samaa lähdettä käyttäneestä vanhemmasta näytelmästä, ovat toisarvoisia seikkoja. Kiinnostavaa on, miten Shakespeare käytti aineistoa oman luomansa synnyttämiseen. Jo *Kahdessa nuoressa veronalaisessa* hänelle on ollut tärkeämpää henkilökuvat kuin juoni.

Shakespearen muutettua Lontooseen, todennäköisesti joskus 1580-luvun jälkipuoliskolla, häneltä esitettiin hämmästyttävässä tahdissa uusi näytelmä toisensa jälkeen. Kukaties *Kaksi nuorta veronalaista* -komedia tai ainakin sen alkuversio oli syntynyt Shakespearen vielä asuessa Stratfordissa ja kukaties esitettykin kotikaupungin latinakoululaisten kanssa. Latinakoulun oppilaana Shakespeare oli lukenut antiikin näytelmiä, niitä oli koulussa opeteltu ulkoa ja myös näytelty.

Shakespearelle ei roomalainen komediatekstien kirjoittaja Plautus ollut vieras. Tämän muistaen Shakespeare on saattanut hyvinkin aloittaa komediakirjailijan uransa *Hairauksilla* (*The Comedy of Errors*), toisella varhaisnäytelmällään, jossa Plautuksen vaikutus on kieltämätön.

Kahdessa nuoressa veronalaisessa oli siis jo hahmottomassa aito shakespearelainen komedia. Löytämänsä omaan erityiseen

komedialajiinsa hän palasi ja kehitti aiheitaan myöhemmissä teoksissaan. Uuden vuosisadan kynnyksellä (1598–1600) syntyivät hänen kuuluisimmat komediansa *Paljon melua tyhjästä*, *Miten haluatte* ja *Loppiaisaatto*.

Kahta nuorta veronalaista on siinä määrin vähätelty, että on jopa kyselty, voiko se ylipäänsä olla Shakespearen kirjoittama. Vanhin tieto näytelmän esittämisestä on vuodelta 1762. Tuolloin näytelmä esitettiin varsin muunnellussa muodossa niin kuin useasti myöhemminkin. Etenkin näytelmän joutuisaan päätökseen saatamista on pidetty pulmallisena ja yhtenä selityksenä näytelmän vähäiselle suosiolle teatterien ohjelmistoissa. Ja kuinka Silvia, tuo »kaunein, hurskain, älykkäin» ei lausuisi 120 viimeisen säkeen aikana sanaakaan? On arveltu viimeisen sivun tai sivujen kadonneen tai vahingoittuneen ja näytelmän tulleen painetuksi parsitusmuodossa. Seitsemän vuotta Shakespearen kuoleman jälkeen hänen näytelmänsä ilmestyivät ns. foliopainoksena 1623 kahden näyttelijäystävän toimittamina. Edes mainintoja *Kahdesta nuoresta veronalaisesta* Shakespearen omalta ajalta ei ole kuin yksi. V. 1598 *Palladis Tamia: Wit's Treasury* -teoksessa, kriittisessä englantilaisen kirjallisuuden yleiskatsauksessa, Francis Meres ylistää Shakespearea aikansa etevänä komedioitten ja tragedioitten kirjoittajana ja luetellessaan kuusi Shakespearen komediaa mainitsee yhtenä *Kaksi nuorta veronalaista*.

Kahdesta nuoresta veronalaisesta on etsitty piirteitä ja ominaisuuksia, jotka eivät tämänluonteiseen komediaan kuulu. Näytelmä on nähty mm. sarjana kasvatuksellisia tapahtumia. Vaikea kuvitella, että nuori Shakespeare olisi lähtenyt määrätietoisesti sepittämään opetusnäytelmää nuorten rakastuneiden keväisestä seikkailusta. *Kaksi nuorta veronalaista* -komediaa on räsitetty monenmoisilla kysymyksillä ja arvoituksilla, niin että sen esittämiseen uskaltauduttiin aina 1900-luvun alkukymmenille asti kirjailijan kotimaassakin vain harvakseltaan. Ja vasta 1910-luvulla *Kak-*

si nuorta veronalaista esitettiin foliopainoksen tekstin mukaisena, lyhentämättömänä. *Kahden nuoren veronalaisen* tulo Bristolin Old Viciin v. 1952 muodostui merkkipaaluksi näytelmän esityshistoriassa. Hilpeä tulkinta saavutti arvostelijoiden jakamattoman suosion ja kasvoi yllättäen myös yleisömenestykseksi.

Kaksi nuorta veronalaista on nuorten, hyvinkin nuorten näyttelijöiden teksti, ei edes kahden isän rooliin kaivata kovin varttuneita tekijöitä. Näytelmän alkupuoli rakentuu kahden kolmen henkilön kohtauksista, joukkokohtauksia on vähän. Roolihenkilöiden määrä on pieni. Näytelmän esittäminen ei salli turhaa viipyilyä, ei tule antaa katsojalle aikaa kysyä, miksi nyt noin, kuinka nyt noin. Ei haittaa, vaikka sen nuoret sankarit toisena hetkenä tuntuvat ensi-ihastuksen kokijoilta ja toisena ovat taitavien valloittajien tavoin kyvykkäitä opastamaan itseään vanhempia rakkauden poluilla. Mitä pidemmälle näytelmä etenee, sitä nopeampi on tapahtumien riento. Tulee lähteä mukaan leikkiin, rakkauden ja rakastumisen keväiseen ihmemaailmaan, jossa kaikki on mahdollista, myös onnellinen loppu.

Näytelmän alkaessa ystävykset Proteus ja Valentin keskustele-
vat rakkaudesta. Nuoret miehet ovat eri mieltä hulluudesta »olla rakastunut». Valentin lähtee Milanoon. Proteus vannoo kotona Veronassa ikuisen rakkauden valoja ihastukselleen Julialle. Milanossa Valentin joutuu Proteuksen tavoin rakkauden pauloihin, hän kohtaa Silvian, herttuan tyttären. Syttyy molemminpuolinen kiintymys.

Neljän nuoren tarinan alku huokuu kaunista rakkautta ja puhdasta ystävyyttä. Aluksi heleätä auringonpaistetta. Elämä on tulvil-
laan onnea, onnella voi vaikka leikitellä. Vähitellen se saa tummia ja dramaattisia sävyjä. Petollisuus niin rakkaudessa kuin ystävyys-
dessä on tuhota kaiken. Kaikissa Shakespearen komedioissa rakas-
tavaiset ovat uhreja, niin *Kahdessa nuoressa veronalaisessakin* Ju-
lia ja Valentin. Proteus on kylmä laskelmoija.

Kahden nuoren veronalaisen keskushenkilöiden Julian ja Sil-

vian, Proteuksen ja Valentinin ohella muita henkilöitä ovat nuorukaisten palvelijat, toisen neidon kamarineitsyt ja toisen uskottu avustaja, Silvian ja Proteuksen isät, Valentinin kilpakosija Turio ja oikeaan seikkailuun kuuluvat rosvot, hurjiksi ryöväreiksi heittäytyneiden nuorten lainsuojattomien joukko.

Proteuksen isälle Antoniolle on ihmetelty, että hän sallii poikansa viettää nuoruutensa kotona: »sillä vanhemmiten on suuri haitta, ettei ole nuoruudessaan matkustellut». Tähän Antonio toteaa:

Olen paljon aprikoinut tätä ajanhukkaa
ja pelkään, ettei poika kasva miehen mittaan,
ellei muualla saa oppia ja harjaannusta.

(I. 3)

Ja niin Proteuksen isä lähettää vastahakoisen poikansa Milanoon keisarin hoviin, jossa Valentin jo on.

Proteus on tottunut elämään nykyhetkessä. Elämä on ollut huoletonta. Hänellä ei ole vielä aitoja tunteita. Kohta Milanoon saavuttuaan hän taas ihastuu, nyt ystävänsä rakastettuun, Silviaan.

Jos hylkään oman Juliani, rikon valani;
jos rakastan ihanaa Silviaa, rikon valani;
jos petän ystäväni, rikon valani kahta kauheammin.
Ja juuri se voima, joka valat minusta kirvoitti,
on tämän kolmoispetoksen alku ja juuri.
Rakkaudesta valan vannoin ja rakkaudesta rikon sen.

(II. 6)

Kun Proteus punnitsee hyödyn ja tappion suhdetta, hän rikkoo pyhät rakkaudenvalansa Julialle ja pettää Valentinin ystävyysnäkymän. Hän ratkaisee tekemisensä sen mukaan, mitä välitön tarve tuntuu vaativan, hän antaa petoksen ja valheen harhauttaa itseään. Hän laskelmoi:

Ja isä raivoissansa karkottaa Valentinin,
sillä hän tahtoo tyttärensä naivan Turion.
Siivitä, Rakkaus, toimiani luistamaan
kun annoit älyäkin juonen punontaan.

(II. 6)

Proteus rientää kertomaan Silvian isälle, herttualle, Valentinin ja Silvian pakoaikaeista. Taitavana ja varmana esiintyjänä hän pysyy vakuuttamaan herttuan. Onhan Valentininkin mielestä Proteus »täydellinen niin muodoltaan kuin mieleltään ja kelpaa esimerkiksi kelpo herrasmiehestä».

Pojan asuun pukeutuneena Julia on lähtenyt Milanoon tavoittamaan rakastettuaan Proteusta. Yllättäen hän joutuu perillä kuulemaan serenadin Silvialle, seuraamaan, miten hänen rakastettunsa liehittelee Silviaa ja jopa väittää hänen, Julian, kuolleen. Julia ei anna järkytyksen, surun, ei tuskan lannistaa itseään, vaan pystyy päättäväiseen toimintaan. Hän pestautuu Proteuksen palvelijaksi ja joutuu rakastettunsa sanansaattajaksi tämän uudelle ihastukselle. Proteus ei tunnista valepukuista Juliaa. Nyt kuullaan Julialta kuin ainakin nokkelasti sanailevalta palvelijalta koomisen huvittavia ja ironisiakin sivuun lausuttuja huomautuksia. Mitä enemmän esteitä ja pettymyksiä Julia kokee, sitä vakuuttavampi rakkauden puolustaja hänestä tulee.

Proteuksen ja Valentinin palvelijat selvittävät isännilleen heidän rakastettujensa käytöstä, opastavat heitä neitojen sanomisien, tekemisien tulkittamisessa. Palvelijat ovat tulleet tutuiksi maailmanmenon kanssa toisin kuin isäntänsä. Lieneekö heillä ylipäänsä ollutkaan huolettomia vuosia.

SUKKELA

Ei moni kykenisi noin oivalliseen kepposeen,
että saa herran itse kirjoittamaan itselleen.

VALENTIN

Mikä nyt on? Puhutko itseksesi?

SUKKELA

Ei, tuumin vain. Puheet jätän teille.

VALENTIN

Kenelle puhuisin?

SUKKELA

Neiti Silvialle.

VALENTIN

Kenen puolesta?

SUKKELA

Omasta puolestanne. Hänhän kosii teitä kautta rantain.

VALENTIN

Minkä rantain?

SUKKELA

Kirjeen tietenkin.

VALENTIN

Eihän hän ole minulle kirjoittanut!

SUKKELA

Miksi kirjoittaisi, kun hän on pannut teidät kirjoittamaan itsellenne?

(II. 1)

Vaikka palvelijat eivät ole iältään ainakaan paljon isäntiään ja emäntiään vanhempia, he myös kommentoivat, välistä nenäkkäästikin, nuorten rakastuneiden tekoja ja mielenliikkeitä. Proteuksen palvelija Peitsi voi tokaista: »Vaikka olenkin aika höperö, ymmärrän sen verran, että isäntä taitaa olla melkoinen kelmi; mutta se on yksi ja sama.»

Tietävästi Shakespearella on ollut Peitsen rooliin taitava koomikko, ja ehkä siksi on syntynyt Peitsen juttelutuokio koiransa Kärtyn kanssa, eräänlainen tosiystävyyden ja rakkauden parodia. Tuo

monologi tai dialogi voisi olla vaikka oma pieni tarinansa. Charles Laughtonin, viime vuosisadan suuria elokuvan ja teatterin näyttelijöitä, kerrotaan sanoneen, että hän *Kaksi nuorta veronalaista* -komediasa mieluiten näyttelisi Proteuksen palvelijan koiran roolin. »Minä antaisin koiralle niin ymmärtävän tulkinnan, että haluaisin Shakespearen näkevän sen.»

Mutta niin kuin Shakespeare on varustanut sankarittarensa ja-loilla ominaisuuksilla, kauneudella ja hurskaudella (Silvia) tai säkenöivällä älyllä (Julia), on myös Julian palvelija Lucetta esimerkiksi vilpittömässä huolehtivaisuudessaan.

JULIA

Yhtä vaikea olisi sanoilla sammuttaa rakkauden palo,
kuin käyttää nuotion sytykkeenä lunta.

LUCETTA

En tahdo sammuttaa lempenne kuumaa tulta
vaan hillitä tulen hurjaa riehuntaa,
jottei se roihuaisi yli järjen rajojen.
[...]

JULIA

Tuhat valaa, meren täysi kyyneliä
ja ikuisen rakkauden tunnukset
takaavat, että olen tervetullut Proteuksen luo.

LUCETTA

Petollisen miehen apureita kaikki tyynti.

JULIA

[...]
Kyynelet sydämensä puhtaat viestintuojat
ja sydän petoksesta kaukana kuin taivas maasta.

LUCETTA

Suokoon taivas että matkanne todistaa tuon kaiken!

(II. 7)

Silvian, joka on lähtenyt seuraamaan herttua-isänsä karkottamaa Valentinia, rosvoit ovat vanginneet. Proteus, Turio ja herttua sekä Proteuksen vasta pestäama palvelija, valepukuinen Julia, ovat lähteneet etsimään Silviaa. He kohtaavat rosvojen päälliköksen noston Valentinin. Ennen kuin on päästy tähän näytelmän viimeiseen, metsäiseen kohtaukseen, on aurinko vetäytynyt pilveen, on koettu pelottavia salamoita ja myrskyä. Kun tarina on jo traagisesti päätymässä ja kahden ystävän ystävyys näyttää kokevan täydellisen haaksirikkonsa, rakentuukin nuorukaisten välille jälleen ystävyys.

VALENTIN

Voi aika onneton!

Kun vihamiesten joukosta ystävä pahin on!

Proteus ymmärtää, että hän on pettänyt ystävyys ja katu tekoaan.

PROTEUS

Jos syvä suru

on tästä loukkauksesta kelpollinen hyvitys

sen tarjoan: kärsin yhtä ankarasti

kuin olen syntii tehnyt.

VALENTIN

[...]

Se jota katumus ei lepytä

ei ole maasta eikä taivaasta.

Valentin asettaa ystävyys rakkauden edelle. Hän olisi jopa valmis luovuttamaan morsiamensa Proteukselle ja uhraamaan oman elämänsä onnen ystävänsä hyväksi, vaikka onkin sanonut puhuessaan enkelien sukua olevasta Silviasta: »... minä moisen jalokiven omistajana yhtä rikas kuin kymmenet meret joiden hiekka on helmiäistä» .

VALENTIN

Ja jotta uskot että ystävääni rakastan,
saat täten omaksesi Silvian.

Julia pyörtyy, ja valepukuisen palveluspojan henkilöllisyys paljastuu.

JULIA

Katso häntä, jolle kaikki valat omistit
ja joka kätki ne sydämensä sopukoihin.

(V. 4)

Julia yhtyy Valentinin anteeksiantoon pelkäämättä Proteuksen tunteiden ailahtelevuutta.

Silvian isä, herttua, kehottaa kaikkia päättämään riitasoinnut ja tulemaan mukaan ilonpitoon, riemuun ja juhlintaan. Sitä ennen hän kehottaa Valentinia ottamaan Silviansa, sillä »hänet ansaitset».

Siis suureen sovinnonjuhlaan päättyy *Kaksi nuorta veronalaista* niin kuin päättyy *Nummisuutaritkin* kanttoori Sepeteuksen sanoin: »Rangaistuksen leimauksia ja jyrinätä seurasi sovinnon kirkas taivas.» Ja vähän samaan tapaan kuin toinen yksivakaa kosija *Nummisuutarien* Esko lausuu: »En koskaan nai, en, se on päätetty», niin myös Valentinin epäonninen kilpakosija Turio, joka jo aikaisemmin on ihmetellyt: »Siinä vasta on uppiniskainen tyttö – pakenee onneaan, kun se häntä seuraa», ilmoittaa nyt päättäneensä: »En huoli hänestä». Eikä Mikko Vilkastuksenkaan sukulaisuus aiwan etäistä ole Proteuksen ja Valentinin palvelijoiden kanssa.

Shakespeare on kirjoittanut eräässä sonetissaan: »Rakkaus on liian nuori tietämään mitään omastatunnosta.»

Kai Savola

Kaksi nuorta veronalaista

Näytelmän henkilöt

VALENTIN }
PROTEUS } kaksi nuorta veronalaista

SILVIA *Valentinin rakastettu ja Milanon herttuan tytär*

JULIA *Proteuksen rakastettu*

LUCETTA *Julian palvelijatar*

SUKKELA *Valentinin palvelija*

PEITSI *Proteuksen narrimainen palvelija*

MILANON HERTTUA *Silvian isä*

ANTONIO *Proteuksen isä*

TURIO *Silvian kosija ja herttuan suosikki*

EGLAMOUR *Silvian uskottu ystävä*

PANTINO *Antonion palvelija*

MAJATALON ISÄNTÄ

ENSIMMÄINEN LAINSUOJATON

TOINEN LAINSUOJATON

KOLMAS LAINSUOJATON

KÄRTTY *koira*

MUSIKANTTEJA

PALVELIJOITA

Taphtuu Veronassa ja Milanossa sekä metsässä Milanon ja Mantovan välillä.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

I. I.

Valentin ja Proteus saapuvat

VALENTIN

Lakkaa jankuttamasta, rakas Proteus,
kotona järkikin jää kotikutoiseksi.
Jos ei lempi sitoisi nuorta sydäntäsi
rakastetun helliin katseisiin,
ottaisin sinut mukaan matkalleni, 5
näyttäisin ihmeellistä maailmaa,
ettet jää kuhnailemaan kotinurkkiin
ja parhaita vuosiasi tuhlaa jouten.
Vaan koska rakastat, ole onnellinen,
kun itse rakastun, muuta toivo en. 10

PROTEUS

Olet siis lähdössä? Näkemiin, Valentin;
muista Proteusta, jos matkan varrella
saat nähdä jotain ihmeen harvinaista.
Toivota minulle osa onnestasi,
jos onnen kohtaas, ja vaaran hetkellä, 15
jos vaara tiellä osuu kohdalle,
jätä huolet rukousteni huomaa,
sillä niillä tahdon ystävääni suojella.

VALENTIN

Lemmen kirjastako etsit rukouksen?

PROTEUS

Rukouskirjakseni otan lempikirjan. 20

VALENTIN

Siis lattean tarinan syvästä rakkaudesta,
kuinka nuori Leandros ui Hellespontoon poikki.¹

PROTEUS

Tarina on syvällinen ja rakkaus vielä syvempi,
sillä hän oli korvia myöten rakastunut.

VALENTIN

Niin aivan, ja sinä yli korviesi 25
vaikket varvastakaan ole kastellut.

PROTEUS

Yli korvieni? Sinulle en korvaa kallista.

VALENTIN

Älä, sillä se vaatii kovan korvauksen.

PROTEUS

Mikä?

VALENTIN

Rakkaus: kun vaikerrusten palkkana on iva, 30
vain kaino katse huokaukset palkitsee
ja hetken ilo seuraa valvottuja öitä;
jos voittaa, on voitto kenties iloton,
jos häviää, saa kenties pelkkää piinaa;

¹ Leandros ui joka yö Abydoksesta Hellespontoksen salmen yli Sestokseen tapaamaan rakastettuaan, Afroditen papitarta Heroa. Shakespeare tunsi Christopher Marlowen runon *Hero and Leander*, jossa Leandros uintiretkiensä lisäksi joutui kiipeämään torniin. Shakespeare viittaa usein Leandrokseen rakastajan perikuvana.

Kaksi nuorta veronalaista

PROTEUS:

Jos hylkään oman Juliani, rikon valani;
jos rakastan ihanaa Silviaa, rikon valani;
jos petän ystäväni, rikon valani kahta kauheammin.
Ja juuri se voima, joka valat minusta kirvoitti,
on tämän kolmoispetoksen alku ja juuri.
Rakkaudesta valan vannoin ja rakkaudesta rikon sen.

Kaksi nuorta veronalaista on Shakespearen varhaiskauden kepeä komedia. Nuoret ystävykset Valentin ja Proteus hyvästelevät, kun Valentin matkaa Milanoon ja Proteus jää Veronaan rakastettunsa Julian luo. Pian kuitenkin Proteuskin lähetetään maailmalle, ja kuinka ollakaan, molemmat nuorukaiset rakastuvat Milanon herttuan ihanaan Silvia-tyttäreeseen. Proteus viittaa kintaalla niin lemmenvaloilte kuin ystävyyslaeille ja juonittelee Valentinille karkotuksen hovista. Hän kosiskelee Silviaa aavistamatta, että Julia on seurannut häntä Milanoon pojaksi naamioituneena. Rakastavaiset pyristelevät naamioleikkien, maantierosvojen ja petosten sotkuisessa vyyhdessä ennen kuin romanttisen komedian langat sidotaan lopussa yhteen.

